

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 112/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ei-biologisen lapsen isyyden kumoamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mari Rantasen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 112/2020 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimiin lainsäädännön uudistamiseksi liittyen lapsen isyyden tunnustamiseen ja kumoamiseen esimerkiksi määräaikaisten muuttamisella/poistamisella?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Isyyden vahvistamisesta ja kumoamisesta säädetään isyyslaissa (11/2015). Lain 3 luvussa säädetään isyyden tunnustamisesta, 6 luvussa isyyden vahvistamisesta tuomioistuimissa ja 7 luvussa isyyden kumoamisesta. Lain 44 §:n 1 momentin mukaan niiden tahojen, joilla on oikeus isyyden kumoamiskanteen nostamiseen, on pantava isyyden kumoamiskanne vireille kahden vuoden kuluessa lapsen syntymästä, jos isyys perustuu avioliittoon perustuvaan isyysoletukseen. Jos isyys perustuu isyyden tunnustamiseen, isyyden kumoamiskanne on pantava vireille kahden vuoden kuluessa isyyden vahvistamisesta.

Kanne voidaan tutkia, vaikka se olisi pantu vireille määräajan päättymisen jälkeen, jos kantajalla oli laillinen este tai hän näyttää muun erittäin painavan syyn, jonka vuoksi kanteen ei ole aikaisemmin nostettu. Kanne on kuitenkin jätettävä tutkimatta, jos sitä ei ole nostettu viipymättä sen jälkeen, kun syy kanteen nostamatta jättämiselle on poistunut.

Kun aihe isyyden epäilylle on syntynyt, on pidetty lapsen edun vuoksi perusteltuna, että miehellä on velvollisuus toimia nopeasti. Muutos isyysuhteissa on lapsen kannalta yleensä sitä dramaattisempi ja vahingollisempi, mitä vakiintuneemmasta isyysuhteesta on kysymys. Tuomioistuin käytännössä on mahdollista ottaa huomioon myös kohtuullisuuden arviointi yksittäisessä tapauksessa. Oikeusministerinä en voi ottaa kantaa siihen, onko kirjallisessa kysymyksessä viitatussa tapauksessa kohtuullisuus arvioitu kaikkien osapuolten oikeudet huomioon ottavalla tavalla.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan äitiys- ja isyyslait yhdistetään vanhemmuuslaiksi. Tavoitteena on lakien yhdistämisen yhteydessä arvioida ja tarvittaessa toteuttaa myös tiettyjä lakien soveltamiskäytännössä ilmenneitä kiireellisiä tarkistustarpeita. Isyyden kumoamiskanteeseen liittyvä määräaika säännös otetaan tässä yhteydessä arvioitavaksi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 112/2020 vp

Tavoitteena on, että luonnos hallituksen esitykseksi valmistuu kesällä 2020, minkä jälkeen se lähetetään lausuntokierrokselle. Saadun lausuntopalautteen perusteella esitys jatkovalmistellaan ja tarkoitus on, että se saadaan eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2021.

Helsingissä 23.3.2020

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson